

ZOMBOR és VIDÉKE

P O L I T I K A I L A P.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felelős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.

Neptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szell Kálmán miniszterelnöksége.

Szell Kálmán veszi át Bánffy örökét. Főlöszleg megemlíteni, hogy egész Magyarország örömmel üdvözölte a Királynak azt a bölcs elhatározását. Attól a pillanattól kezdve, amidőn Szell Kálmán a legelőször lépett előtérbe és bölcseséggel és eréllyel akadályozta meg az ischli merénylet és a magyar alkotmányok és szabadságnak megsemmisítését, — tisztán láthatta minden ép eszű ember, hogy csakis Szell Kálmán az a férfi, aki az országot az előbbi alkotmányos és normális viszonyaiba visszavezetni hivatva van.

Mindenki érezte, hogy csakis Szell Kálmán, lehet az a személyiség, a ki jelleménél és tehetségeinél fogva képes az ország rettenetes veszélyeit megszüntetni és a haza nagy bajait orvosolni.

Nyílt titok, hogy Szell Kálmán milyen óriási anyagi áldozatot rak le a haza oltárára akkor, amikor miniszterelnökségre vállalkozik. Ellenfelei főképpen arra számítottak, hogy dús jövedelmekkel összekötött állásairól nem fog lemondani. Szell azonban bebizonyította, hogy sem személyes, sem pedig anyagi áldozatoktól nem riad vissza, akkor amikor Királyáról és a hazáról van szó. A legnagyobb személyes áldozata azonban az, amidőn a mai viszonyok között a szabadelvűpárt vezetésére vállalkozik. A Bánffy — és a Tisza klikk sem fog addig nyugodni, amíg teljesen el nem tűnik a föld színéről. Annyi bizonyos, hogy nem a harci párt győzött.

Ez az előidézője annak, hogy a magyar nép hálájával és hódolatával

eztúttal s első sorban a király felé fordul, aki tisztán látott a politikai zürzavarban és megtalálta a kivezető utat, melyet az ország hazafias közvéleménye is egyedül ösmer a helyesnek. A korona nem adta beleegyezését a törvénysértések további sorozatához, az erőszakoskodás féktelen, önző politikájához, melyet a szabadelvűpártoknak egy része folytatni szeretett volna.

Mindinkább háttérbe szorul a kormánypártnak ez a része és rosszul érzik magukat a Bánffy volt támogatói, akik immár arra sem hivatkozhatnak, hogy közérdeket védelmeztek az ellenzéki pártokkal folytatott kompromisszumtárgyalásokban, mert nyilvánosságra jutottak ennek a tárgyalásnak iratai és azokból megláthatja mindenki, hogy a Bánffy föltételeit elfogadni egy lett volna hazaárussal, különösen a hírhedt ischli klauzula mellett, amelylyel Magyarország gazdasági önrendelkezési jogát akarta a volt miniszterelnök elsikkasztani örök időkre.

Ebben és egyáltalán azt igazolják a béketárgyalások iratai, hogy a Bánffytársaság nem az ország érdekeire gondolt, hanem egyedül a saját hatalmi érdekeire és éppen azért komoly megoldásnak még a Bánffy távozása után is mindenki csak azt tekintette eleve is, ami bekövetkezett, hogy teljesen háttérbe jutnak a jövő politikai alakulásoknál a Bánffy czimborái is, kik huszonöt esztendei folytonosságban kapaszkodnak a hatalomba, hogy ott az egyéni érdekeiket képviseljék és a politikai befolyást fölválsák csengő érczre vagy a legjobb esetben atyafiságos nepotizmuszra.

Kezdtől fogva visszautasítással ta-

lálkozott épp erre való tekintettel az a maig emlegetett lehetőség, hogy ha átmenőleg bár, a rendszer föntartásának alkalmát csinálják meg Fejérváry kormányelnökségével és a kabinet legtöbb tagjának állásában való meghagyásával, mert együtt járhatott volna ezzel az is, hogy a tegnap még Bánffy mellett kardoskodó kompánia kerekedjék fölül a lényegileg nem változó viszonyok között és hogy érvényben maradt volna nagyban és egészben az a kormányzati szellem, mely a közönséges eszközökön tulmenő ellentállásra kényszerítette a parlament ellenzekét.

Nem átmenő kitérésre volt ma szükség, hanem gyökeres kurára. Arra, hogy bűnhődjék a nemzet ellen elkövetett vétkeiért ne csak az egyetlen Bánffy, hanem megtorlás alkalmazzassék a bűntársai, az alkotmány ellen megtörtént merénylet értelmi szerzőivel szemben, akik rongyoknak néztek az alapvető törvényeket és a házszabályok merényletszerű átalakítására törekedtek azon ürügy alatt, hogy csak így lehet biztosítani a parlamentarizmuszt, holott ők valósággal a militarizmuszt, a katonai erőt és erőszakot akarták bevinni a törvényhozáshoz termébe, amint ez kitűnik, a kompromisszumtárgyalások során szerkesztett irataikból.

Hiába, tartani lehetett volna tőle, hogy a honvédmiszter, aki első vonalban katona és csak másodsorban hazafi, még rá is állott volna a Tiszáék kedve szerint való házszabály módosítására, melynél oly nagy szerepet játszik a — katonai erőt és az a bizonyos fegyelem, melynek vezérével a »Maul halten und weitendienen.« Az ilyen regulákat azonban a legnagyobb méltaj-

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, osikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színs árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svajcza készeres levélbelyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(os. és kir. udvari szállító.)

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik! —

lankodással utasítaná vissza a parlament, Fejérváryval együtt és azért egyszerűbb, biztosabb és békésebb a korona által eldöntött megoldás, mely ott hagyja Fejérváry urat a reszortjában ha már ott nélkülözhetetlen, a miniszterelnöki megbízást pedig mindjárt annak a kezébe teszi le, aki a most lefolyt tárgyalások során biztató jelét adta annak, hogy igazán akarja a kibontakozást és a rendszerváltozást.

Mindez most a Széll Kálmán kezébe tételt te. Pártállásunk messze elválaszt Széll Kálmántól, de miután negyedszázada felhalmozódtak a közélet irányzatos bajai oly nagy arányban a nemzet megrottására, örömmel kell fogadnunk minden olyan változást, melyhez a politikai és közélet tisztulásának reményességét fűzhetjük.

Sz. N.

Hírek.

* **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Csergő Sándor bajai járásbíróági joggyakorlókat a zentai járásbíróághoz algyezővé nevezte ki.

* **Járdák jókarban tartása.** Thurcsky Jenő rendőrkapitány a következő hirdetményt tette közzé: Azon indokból, hogy egyes utcákban a házak előtt járda egyáltalában nincsen, a megelők rossz karban vannak, a házak tetőzetéről az utcára szolgárolag ereszesatorna alkalmazva nincsen, az illető háztulajdonosoknak szóbelileg történt többszöri figyelmeztetésem után, hivatkozással az építkezési szabályrendelet 26. és 67. §-ára, ezennel felhívom az illető háztulajdonosokat, miszerint a fent említett hiányok pótlása iránt most már annyival is inkább mielőbb intézkedjenek, mert ezen felhívástól számított 2 hónap letele után a még fennmaradó hiányok hatósági uton lesznek pótolva, illetve a járda vagy ereszesatorna a hatóság által az illető háztulajdonos terhére és költségén lesz elkészítve.

* **Személyi hír.** Dr. Platz Bonifác főigazgató a napokban Zomborban időzött.

* **A zombori árkok bűze.** Alig volt egy-két meleg nap, máris olyan kiállhatatlan bűzt kezdtek a városban át vonuló levezető árkok terjeszteni, hogy ezzel közmegebotránykozást keltenek. Különösen a Deák Ferencz-köutön volt a baj észlelhető. Okvetlen segíteni kell ezen a nyomoruságon, különben a közegészség helyrehozhatatlan károkat szenved. A lakosságának 90%-a maláriás, lázas. Honnan eredhet ez a baj, máshonnan mint a levezető árkok moerasas kigőzölgeiseitől? A nyáron nagy sikerrel alkalmazták a meszes vízzel való fertőtlenítést. Ezt a meleg napok beálltával azonnal ismételní kellene. Felhívjuk erre a hatóság figyelmét.

* **Mártius 15-ike.** A mártius 15-iki ünnepséget rendező bizottság folyó hó 11-én ülést tartott a Csitaonicea külön helyiségében.

* **A zombori Sport-Egylet közgyűlése.** A „Zombori Sport-Egylet” f. hó 25-én délután 1/5 órákor tartja évi rendes közgyűlést a „Csitaonicea” vendéglő földszinti külön helyiségében, melyre az egylet tagjai annak megemlékezésével hivatalnak meg, hogy e közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül meg fog tartatni, mivel a f. évi január hó 26-án összesze hívtott közgyűlés kellő számú tagok hiányában megtartható nem volt.

* **Szinügyi bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város szinügyi bizottsága folyó évi, február hó 23-án, azaz ma délután 5 órákor ülést tart, amelynek tárgyát a rendes műsor megállapításán kívül, különösen az igazgatóval kötendő szerződés pontozatainak a megállapítása és a jövő évad társulatának egybeállítására iránti intézkedés képezi.

* **A zombori izraelita nőegylet mulatsága.** Szombaton lesz az a mulatság, amely elé a zombori közönség a legnagyobb kíváncsisággal szokott tekinteni. A zombori izraelita nőegylet calico-mulatságai eddig is olyan hírnevet vívtak ki maguknak, amelyre Bács-megye legelső élite-báljai is irigykedve tekinthetnek. Fény tekintetében rivalist alig ismernek. A calico egy-zerünek igérkező jelentősége daczára valóságos ezeregy-éji ragyogás és pompa lépí meg a megjelenőt. Mindezeket azután igazán feledhetelenné teszi az igazi szeretetreméltóság és kedvesség, amelynek az izraelita nőegylet estélyeinek a rendezőnői valódi mesternői. Amint halljuk igazi népvándorlás lesz szombaton a Vadászkerületben.

* **A bajai kereskedő ifjak** egyletének módosított alapszabályait a m. kir.

belügyminiszter oly megjegyzéssel hagyta jóvá, hogy strike esetén az egyletnek alkalmazás nélküli, illetve állást vesztett tagjai, az egyleti pénztárból segélyt nem nyerhetnek.

* **Telepítés Apatinban.** Ó-Becséről írják a közegészkünk rohamosan felszaporodott közterhei a lakosság egy részét kivándorlásra kizsíti, más része pedig a kormány által eszközölt telepítésekre gondol. Így történt, hogy az apatini erdőirtás létesítendő telepre Ó-Becséről és Temerinből mintegy 300 család kívánkozik. A települők Gombos Bélát kerületük orszgy. képviselőjét kérték fel, hogy őket a kormánytól ajánlja, a ki is 8-án Budapestre utazott és kihallgatást eszközölt ki, mire 9-én Gőnczy János bíránk vezetése alatt 4 tagból álló küldöttség járult a földmívelésügyi miniszter elé. Darányi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy első sorban a kérelmező ó-becsieket és temerinieket veszi figyelembe, mert ezélla lehetőleg egy vallású és tisztes kisbirtokosokat telepíteni. Gőnczy bíró az ó-becsieket még különösen is a miniszter figyelmébe ajánlotta, mint olyan kisbirtokosokat, a kik csak azért hagyják el a szülőhelyüket, mert a közszégi pótdadó a 100 %-ot is túllépte.

* **Sertésvész Bácskában.** Ujból fenyeget a sertésvész. Zentai levelezőnk írja, hogy Szabó Sándor ottani állatorvos Pollák Jenő tanyáján a sertésvész kiütését állapította meg. Az orvos azonnal jelentést tett a zentai rendőr kapitánynál, ki is a vész terjedésének megállítására haladéktalanul megrette az intézkedéseket.

* **Alapszabályok jóváhagyása.** A belügyminiszter a bajai jótékonycélu leányegylet módosított alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

* **Kérelem.** Tisztelettel alólírott a folyó hó 14-én megtartott farsangi estély alkalmával egy krem színű csipke kendőt és egy fehérs csipke sál kendőt tévedésből elesomagoltam, felkérem a tisztelt jelen volt hölgy közönséget, hogy ezeket hozzáam visszajuttatni sziveskedjék, nehogy ezek új megvétele által tetemes kárt szenvedjenek. Zombor, 1899. február 16-án. Vörös Mari, volt ruhatárosné. (lakhely: gőzfürdő épület.)

* **Választás.** Mohol közszeg képviselőtestülete a mult héten tartott ülésében közszégi állatorvossá Scheiber Zsigmondot választotta meg.

* **Névváltoztatás.** Kohn Gerzson bajai lakos saját, kiskoru Paulina és Erzi

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA.

Gyógyulás.

— Elbeszélés. —
(Folyt. és égo)

— Milyen szép itt, mama! — röppent el akaratlanul is ajkairól, mikor a gőzös bekanyarodott a fiemei kikötőbe, hol egyik hajó a másik után bukkant elő. Halászbárkák és vitorlások, különböző nagységű gőzösök, drokok és ladikok, melyeknek soraiból egy-egy fűty hangzott fel.

Az anya és gyermeke megkerülték a város egy részét, átmentek a Rjeka-hídon s egész Susak területéig sétáltak. Az ut egyre meredekebb lett; serpentin-utak vittek fel a Tersattora. Visznek ugyan lépcsők is fel a hegyre, de a szegény asszonyinak amugyis melege volt.

Végre felértek. Itt van a híres bucsujáró templom, hol egykor a szentelt házikó állott, valamivel odább a Frangepánok vára, hol most a Nugent grófok nyugosznak. A domb lábánál szelíden huzódnak

meg Fiume házsorai, melyeket északról apró erdők szegélyeznek; a parton az Adria gyöngyei csilognak; Volosca, Abbazia, Lovrane, még a szélesvállú Veglia vígasztalan kőhalmazaival elzárja a horizont. És ennek a szigetnek a közepén mégis Szent-János-fák, datolya-pálmák virulnak, mint a tropikus égöv alatt.

Beléptek a templomba. A falakon különböző kivitelű képek függnek szorosan egymás mellett. A nagyságuk is különböző, csak a tárgyak egyforma: mind a Madonna del Mare-t örökíti meg. Szövegek is van: annak a hajónak és kapitányának neve, a kit a szent halál torkából kimentett. A sarkokban mankók támaszkodnak, a szűz anya képe pedig gyűrűkkel, függőkkel s más ékszerekkel annyira tele van aegatva, hogy jóformán nem is látni a képet. Az oltáron viasz-kezek, lábak, szívek fekszenek, előtte emberek tolonganak.

A csudatévő Szűznek — a ki már

annyi embert megszabadított testi bajaitól, képe előtt az anya ajtatosan letérdelt; gyermekét magasra tartotta, mintha meg akarta volna mutatni az Ég királynőjének s úgy imádkozott. A tömegeből csak sóhaj egyet jelentett: fájdalmas szűz, fordítsd felénk irtalmas tekintetedet!

Az anya sokáig imádkozott, aztán odahajolt gyermekéhez s a fülebe sugta:

— Látod a mennyei anyát, gyermekem! Kérd meg, hogy adja vissza az egészségedet!

A kicsike erőlködött, hogy fáradt kezét összekulcsolja; nagy kék szeméit bizalomtéljesen emelte fel a csudaképre s fájdalomtól vonagló arczát az oltár felé fordítva, egy világ kinját magában rejlő hangon szólott:

— Mennyei anyuska, add, hogy egészséges legyek!

A park pálmái és babérfái lágyan susogtak a Stefánia-fogadó körül. A tenger, mintha kihalt volna; egyetlen csó-

gyermekének vezetéknevét „Komlos“-ra változtatta.

* **Bucus-est dr. Cziriák tisztelétére.** Tegnapelőtt, kedden este vett buszra a helybeli honvéd tisztikar, a Csikszere-dára áthelyezett dr. Cziriák Ambrus, ezredorvosától. Tisztelétére ez alkalomból az „Elefánt“ szálló éttermében szűkebb-külfői vacsorát rendeztek, amelyen kifejezést adtak Cziriák távozása feletti sajnálkozásuknak. Cziriák dr. hét évet töltött városunkban s ez idő alatt szerenés jó modorával minden körben megkedveltette magát, — úgy annyira, hogy távozásával társadalmunkban oly úrt vagy maga után, amelyet bárkinek is nehéz lesz betölteni. Határozott érdeme, hogy a polgárság és katonaság közötti jó viszonyt mindenkor szítani igyekezett, — s ez, a saját szemé-lyére nézve a legfelsőbb fokban sikerült is neki! Számos jó barátja és tisztelője fájjalja elvesztését, s ezek szeretete kíséri a messze távolba.

* **Eljegyzés** Szauder Antal újvidéki tanító eljegyezte Palánkán özvegy Ottné leányát Juliska kisasszonyt.

* **Eljegyzés.** Beer Simon községi izraelita tanító, eljegyezte Klein Simon, bács-petrovoszellői kereskedő, kedves Frida leányát.

* **Hernyő írtás.** Oly meleg napok jártak, hogy a fák rügyei dagadni kezdtek és ezzel együtt a hernyő fészkek is meglevendek. A fák napos oldalain a hernyók már kikeltek, éppen azért nagyon helyen való volna a hernyő írtást sürgősen elrendelni. Ha azt akarjuk, hogy gyümölcs faink az idén tönkre ne menjenek, különös gondnal kell hernalóznunk, mert sok a hernyő fészkek, és — helyből ez ideig — jó idő járt rájuk.

* **Névváltoztatás.** Biter István m. á. v. pályáér bács-petrovoszellői lakos, valamint kiskoru fia István vezetéknevének Berényi-re kért átváltoztatását a belügy-miniszter megengedte.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bodrog vármegyében febr. 15-én. Vesztesség: Kis-Hegyes 4 udvar, O-Kaniza 8 udvar, Rác-Militics 1 u. és összesen 3 község 3 u. Takonykőr és bűrféreg: Káty 1 udvar. Ragadós száj- és köröm-fájás: Bács-Vaskút 2 udvar. Rühkór: Csataalja 4 udvar, Dautova 25 udvar, Gara 1 u. összesen 3 község 30 udvar. Sertésvész; Bács 1 udv., B.-Monostorszeg 1 udv., Káty 1 udvar, Melykút 1 udv., Paesér 1 udv. Temerin 4 udvar Veprovác 1 udvar, Zenta 1 udvar, összesen 8 község.

nak, egyetlen vitorla sem látszott . . .

A temető egészen Abbazián kívül fekszik; kerítését babérfák és fügefák borítják be. Mint minden a fűdőhelyeken, a nyugalomnak ez a helye is tele van ellentétkekel. Drága, szinte bünténné ragyogó sírkövek váltakoznak bedőlt, gyepes sírhalmokkal, melyeket még egyszerű fakereszt sem ékesít. Némelyikre átfut egy-egy futó rózsza, vagy odavilágít egy-egy gyertya lángja, mint a hogy talán a szeretetnek láthatatlan fonalai kötik össze a sírokat egy-egy távoleső helylyel, föl egy olyan szív dobog, melynek az ismeretlen alvó mindene volt . . . Ki tudhatná ezt? Most itt fekszenek békén egymás mellett mintha néma, láthatatlan őrei volnának a Quarneronak, melynek hullámai éneklék nekik a síri éneket.

A temető egyik sarkában kicsiny, még friss sír húzódik meg; egy gyermek nyugvó helye. Szegényes ugyan, de tán mégis szebb, mint a többi, melyek virágtól, fény-

* **A szolga, cseléd nem fizet utadót.** Ezt a határozatot mondta ki a kereskedelemügyi miniszter egyik leg-utóbb kiadott rendeletében. A szegődött szolga (cseléd) első osztályú kereseti adója után eddig megszedték az utadót, ha nem is a cselédétől magától, de a gazdától, a kinek aztán megvolt a joga abhoz, — hogy a cselédje helyett fizetett utadót levonhatta a cselédje béréből. A törvény a szegődött szolgát mentesíti az utadó alól, de a végrehajtási utasítás ennek ellene szól, mert az a főt említett módon elő-írja a szolga utadójának szedését is. — Több esetben azonban, — mikor az illető fél felszólamlással élt, — a közigazgatási bíróság a szolgának adott igazat, a ki a törvény értelmében nem tartozik utadót fizetni. A kereskedelmi miniszter most fontolóra veszi a kérdést, beismerte, hogy az eddigi eljárás helytelen volt s ezért rendeletben hatályon kívül helyezte az utadó végrehajtási utasításnak ide vonatkozó rendelkezéseit.

* **Szerenésétlenség a szárazma-lomben.** Garán e hó 8-án nagy szerenésétlenség történt. Gyurákovits Sztévo ot-tani lakós öt éves fiaeskája, midőn a szomszédjukban levő szárazmalom meg-indították, oda futott és a malomnak a lovak által vont nagy kereke alatt bujkált, de nem sokáig játszhatott a kis Gyurá-kovits Iván, mert elkapta a malom nagy fogas kereke és a malom tetjét tartó oszlophoz nyomta. Mire a szomszédok a kis fiu sikoltozására előkerültek, már nem segíthettek rajta, mert a fogas kerék a szegény kis Ivánknak mellkasát a szó szoros értelmében összezsúta.

* **Művész-est Baján.** Bajáról írják lapunknak: A kereskedő Ijak Egyesí-lete fényes estét szokott rendezni tag-jai számára érdekes változatos program-mal, de fényesebb estéje aligha volt még a mult szombatnál. Hogy a tevékeny és népszerű klub még magasabba emelje irodalmi és művészi összejöveteleinek kü-lönbén is előkelő színvonalát: országos nevű vendégeket hívott meg Budapest-ről, akiket a bajai közönség valóságos ovációkkal halmozott el. A város színe-java adott találkát egymásnak a klub szombati estéjén; a polgármestertől, Hege-düs Aladártól kezdve a ciszterci tanító-rend érdemes igazgatójához, Völcker Gusztáv-ig mindenki megjelent ott, aki számot tesz a bajai előkelő társadalomban. A művész-est közreműködői közt volt: Abrányiné Wein Margit asszony, Tollagi Adolf, Tarnay Alajos és Abrányi Emil, a Budapesti Napló belső munkatársa. Az

től pompáznak. Ezt az anyaszív szeretete ékesítette.

Az anya letérdelt a sír elé, virágból keresztet font a sírra, meggyújtott egy gyertyát s babérfágokból primitív koszorút tett a keresztre. Hiszen a kis Hela annyira szerette a babérfát! Aztán meg ki is ér-demelte a babérfát, hiszen mártyr volt szegényke:

Sohasem fognak többet rám bámulni a esodaszép kék szemek, sohasem fogja előlém kitárni fonyadt karjait, soha többé . . .

Az anya úgy áll ott, mint a kőszobor. Megbarnult arcán nehéz könyveszepek folynak alá, megkintott lelke mélyéből sóhaj tör elő:

— Mennyei anyám! Gyermekemet meggyógyítottad, gyógyíts meg engem is!

A fák között szeliden susog a langyos déli szellő és a könyvek, melyek a koszo-rura peregtek, úgy ragyogtak a gyertya-fényben, mint a gyémánt.

Opera bájós primadonnája, akit most először hallott a bajai közönség, három szá-mot énekelt éragodó hatással: Stojanov-istvól a Ninon-keringtől, Carmentól a Habanerát, továbbá magyar dalokat és Tarnay Alajosnak egyik legújabb dalát. Énekeknek bravúrja éppen úgy hódított, mint előadásának szépsége és a tetszés szünni nem akartó tapsokban és újrajáta-tásokban nyilvánult. Tarnay Alajos virtuóz technikával zongorizta Chopinnek egyik keringtjét, Liszt rhapszódiját és egyik saját szeremenyű Gavotte-ját. Abrányi Emil a bajai közönséghez intézett elmés, szellemes előlájó beszéd után két hatal-mas költeményét szavalta viharos tapsok közt. Tollagi Adolf a Népszínház jeles komikusa, egy tréfás népdal-együttelgel és az Elektra paródiával, amit köztyűmben adott elő, keltett frenetikus kacagást. A buzgó rendezőség — akiknek élén Lengyel Manó, Somogyi Emil és idősb Reich ur, az egyület elnöke állott — a férfi-közremű-ködőknek, pompás babérokoszorukat nyuj-tott át, Abrányiné asszonynak pedig egy óriás virágiantot, a műkertésznek való-ságos remekét. A fényes hangversenyt a vendégek tisztelétére rendezett lakoma s azután hajnalig tartó táncmulatság fejezte be a Nemzeti Szálló nagytermében, ahol az estély tartották.

* **Férj és feleség.** A farsangi napok örömeire Ers János volt trombitás, zentai lakos egy kisleit sokat talált bevenni a jéblől és részeg fejjel tért meg az ő laká-sára, a hol már várt rá az ő kedves ol-dalbordája Hekepek Emma, Kivél már ré-giótl fogva nem a legjobb viszonyban élt. Mi természetesebb, mint hogy az asszony a legmagasabb rónusban kezdte meg a mind-nennapi megszokott társalgást, a mint drága férjét részegen megpillantotta. Ers János, minekutána trombitát fújt egykor a zenekarban, azon iparkodott, hogy tul-harsogja a felesége rikácsoló klarinéthang-ját. Miután az asszony nagyon győzte szusszal és szemkiképp sem tángított, revolv-vert vett elő és többször rá lött. Szeren-ésére nem érték a lövések és sikerült ép bölrel a szomszédba menekülnie. Most a bíróságnál legközelebb szembe fog állani egymással e miatt a férj és a feleség.

* **Kérelem.** Lapunknak 1898 iki év-folyamához a 80. számú példányra kiadó-hivatalunknak szüksége van, kérjük azt a kiadóhivatalba beküldeni.

* **Petroleum világítás Auer égő-vel.** Horvátovits Sztjpo, az „Elefánt“ száll-oda tulajdonosa, a vendéglő éttermében kísérletet tesz a legújabb találmányú, Auer égővel ellátott petroleum lámpákkal. Ezen világítás aránytalanul olcsóbb a közön-teség petroleumlámpa világításánál, állító-lag egy termet bevillagítani képes ity ké-szülék óránként 1/10 krnyi petroleumot fogyaszt. A világító láng igen pompás, kellemes színű, s az égés teljesen szagtal-an, és kormot nem fejleszt. Ezen készü-lék az est óráiban működésben van, s bárki által megtekinthető.

* **Meghívó** Az I-ső Pancsovai hí-reves tambura-zenetársulat „Obilits“, mely áll 8 személyből: 2 hölgy és 6 férfi, fel-lépve a bánáti szerb népviseletben 23. és 24. én a „Csitáonice“-ban nagy hangver-senyt rendez. A legvalogatottabb nemzet-közi dal- és tambura-zeneművek előadása mellett. Ezen zenetársulat, melynek tagjai a legvalogatottabb művészekből vannak összeállítva, ugy a bel-, mint a külföldön, nevezetesen: Német-, Cseh- és Orosz-or-szágban működött, hol mindenütt a leg-nagyobb tetszésben és elismerésben része-sült. Számos látogatást gyerve, marudnak alázatos tisztelettel Gyergyovits Józsa, igazgató, Ostojits A., karmester. Kezdeté este 7 1/2 órákor.

* **A Magyarádi Paula-Gyógytorrá** Mint a ezim is mutatja, a Hont megye

Magyarad községben fekvő „Paula” gyógyforrásról van szó, melynek kihasználására egy részvénytársaság Budapest székhellyel alakult. A társaságnak rövid működése óta a Paula-víz meglepő eredményeket szült. Ezen óriási növekedés a víz szerencsés összetételében fekszik és nem eléggé ajánlható mindazoknak, kik gyomor, máj, vese és alhasi bántalmakban szenvednek. Megbecsülhetetlen értékkel bír arany ér képződés esetén és az azzal szoros összefüggésben lévő makaacs székrekedéssel; cioszlatja a húgykővet és elhárítja annak képződését. A Paula-víz számos orvos által rendelve lesz, miből önkényit következtetik, hogy a magyaradí Paula-gyógyforrásban oly kincset birunk, amilyent az egész világban csak Karlsbad képes felmutatni. Végül megjegyezzük, hogy a Paula-víz nem sós, hanem kellemes savanykás ízű, könnyű kénszaggal bír, hogy ezen egyszerű gyógy- és ásvány víz a n. é. közönségnek hozzáférhetővé téssek, nevezet társaság vezéralakban Engel és Goldstein fűszerkereskedő cézget a vezérképviselőséggel bízza meg, melynek mai hirdetésére olvasó közönségünk becses figyelmét ezenem felhívjuk.

* **Kneipp újság** cím alatt havi folyóirat indult meg Budapesten. Ezen lap az Országos Magyar Kneipp-Egyesület közlönye. Az igen tetszetős alakban kiállított mutatványszám felette érdekesen van összeállítva. Ismerteti a Kneipp-gyógymód mibenlétét. Tárgyalja a most nagyon elterjedt nátha és influenza gyógyítását. Altalában az egész lap tartalma igen tanulságos és hasznos mindenkire, mert okos tanácsokat ad arra nézve, hogy miként éljen az ember, ha egészséges akar lenni. Szerkeszti dr. Szalkay Gyula, az Orsz. Magy. Kneipp-Egyesület elnöke. Előfizetési ára negyedévre 1 frt. Megrendelhető a „Kneipp újság” Budapest, X. ker. tűzér-utca 18. sz. a.

* **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét**, mai számunkhoz mellékel Schaffner M. S. hirdetésnyére.

Nagy sikkasztás az újvidéki takarékpénztárban.

Nagy sikkasztásnak jöttek nyomára az újvidéki takarékpénztárban.

A takarékpénztár főkönyvelője, Weisz Vilmosnak hívják az érdemes urat, hétfőn megszökött.

A közvélemény az „eltűnéssel” egyben felkapta azt a gyanút is, hogy itt bizony olyan tengerentuli eltűnés féle forog fenn.

Ezt a föltevést könnyen elhíthetővé tette az újvidéki takarékpénztárnál ismeretes özvíviz előtti kezelési rendszer.

No ma már sajnos, ők maguk beismerik, hogy nem a főkönyvelő tűnt el, hanem a ma még számszerűleg meg nem határozható, de bizonyosan sok ezer forintra rugó összeg, s a főkönyvelő a szokott mód és rend szerint megszökött.

Az U. H. nyomán közöljük a következő adatokat.

Szombat este a lövészbálon volt Weisz s ott vig társaságban poharazott reggelig. Mulató vig kedvű ember volt, akinek az ital egyhamar nem ártott meg, de aki az itallal egyhamar meg sem elégedett. A reggelig való mulatás sem volt neki elég, mert amikor reggel a bálból mint utolsó eltávozott, nem tért még haza, hanem egy kis erősebb szeszre betért Hajek czukrászdájába s ott fogyasztgatta az erősebbnél erősebb pálinkát. Itt összekerült egyik barátjával Sch. R.-el, akivel innét megint csak a lövöldébe hajtattott ki, s mert mindketten jó szomszások lehettek, kettecskén egy félhordó sört fogyasztottak el.

Barátja itt tőle elvált, ő maga meg kocsiira ült. Hogy hová ment, hol járt, nem tudni. Csak este tért haza.

Valószínű, hogy már a szökés terve érett volt, s már ekkor akarta a szökést végrehajtani, de ugylátszik valami még visszatartotta; talán éppen, hogy szerencsétlenül tett családját még egyszer láthassa s tőle legalább néma búcsút vehessen.

Reggel családját üdvözölte, s azzal hogy a hivatalba megy — eltávozott.

A szökés. Hétfőn reggel pontos időben megjelent Weisz a hivatalában. Iróasztalából egyet-mást, az aznapi teendőkhöz szükséges irományokat kivett, a könyvek tresoriát kinyitotta s azon ürügy alatt, hogy a járásbírószághoz idézve van, ismét eltávozott. Ismét a lövöldé felé tartott, ahol kocsiira ült s a vasutra hajtattott. A vonaton Zomborig szülő II. osztályu vasúti jegyet váltott.

Azóta nyoma veszett.

Csütörtökön végre cserencsétlen felesége megkérte a rendőrséget, hogy rejtélyes módon eltűnt férjét körözés útján kerestessék.

Ugyan e napon végre nagy sokára a takarékpénztár igazgatósága is elhatározta magát, hogy az összes ügykezelés, a pénztári készletek és értékpapírok felett, nemkülönben az incassóra beklődött váltóértékek felett revisiót tart. Előbb azonban elmentek az eltűnt könyvelő lakására s kérték feleségét, hogy keressen otthon lelt iróasztalában hátha valami levelet vagy mást talál, ami az eltűnést feldeitené.

Itt azután szép meglepetés érte őket.

Levél helyett otthon levő iróasztalában egy levélborítékba csomagolt 1200 frtnyi készpénzt találtak.

Miután a nő előadásából is kitudt, hogy az a könyvelő magánpénzét nem képezhetette, az igazgatóság ezt a pénzt magához vette.

Azután megindult a hivatalban a keresés. Találtak az eltűnt könyvelő fiókjában több olyan levélborítékot, amelyekben pénz volt, sőt a könyvek tresorjában is voltak ilyen-pénzzel bélelt levélborítékok.

Első perczen az igazgatóság ebből azt következtette, hogy az eltűnt könyvelő szabálytalan és meg nem engedett módon pénzeket behajtott ugyan, de mert a pénzt itt hagyta, abban reménykedtek, hogy sikkasztás nem forog fenn. Erre mutat az is, hogy a kérdézősködőket megnyugtatták, hogy sikkasztás, vagy pénzhiány nincs. Vajjon az intézet falai közül vagy honnét került ki az álhir, elég, hogy mindenfelé beszélték, hogy nemcsak hogy sikkasztás nincs, de az eltűnt főkönyvelőnek magának is 8000 frt készpénz betéte van az intézetnél s azonkívül van egy tehermentes háza.

Ha sikkasztott s szökött volna, ugy bizonyára azt nem hagyta volna itt, de bizonyára aki ilyen rendezett viszonyok közt van, az nem is sikkaszt.

Még csütörtökön megjelent az intézetben maga Molnár György igazgató is, aki hónapok óta súlyos betegen ágyához volt szegyezve, s ő maga is részt vett a rovincsolásban.

Első napon a szökött könyvelő lakásán talált 1200 frton kívül a hivatalban több borítékban 6500 frt és pedig részben az iróasztalban, részben a könyvek szekrényében volt elrejtve.

Összesen 7700 frtot találtak így pénzben.

27000 frt idáig.

A revisio idáig 27000 frtnyi sikkasztást vél megállapíthatni.

A bűnös el van fogva.

Az igazgatóság vizsgálatát természetesen hosszúra nyújtotta azon körülmény, hogy mindazon adóssokat, kiknek fedezetlen váltói találtak, meg kellett hívni s meghallgatni. S e meghallgatások eredménye lón, hogy majdnem kivétel nélkül mind elismerték tartozásukat, legtöbbször tartozásait azonnal rendezte is. Csakis

e vizsgálati után tette meg az igazgatóság a törvényeszkönnél feljelentését még pedig 27000 frt erejéig, mely összeg azonban a bünyfenyitői eljárás során is csökkenteni fog.

Hogy mi indította Weisz Vilmost bűnös manipulációira, mikép üzhette ezeket hosszabb idő óta s valjon kikkel hogyan játszott össze, mindez a bünyfenyitői vizsgálat fogja kideríteni, melynek eljárása most már könnyebb lett az által, hogy a bűnös főkönyvelő körülbelül 1 heti bujdosás után e hó 19-én személyesen jelentkezett a budapesti rendőrségnél melynek dedektívei az nap delután vitték Ujvidékre.

Az igazgatóság nemcsak a legmesszebb menő körültekintéssel, odaadó buzgósággal teljesítette a mult heti vizsgálat nehéz teendőit, hanem főleg a takarékpénztár jó hírnevének megóvása, és a közönség érdekeinek kielégítése végett minden erkölcsi s anyagi eszközt felhasznál, áldozatoktól sem riadva vissza, hogy a pillanatnyira megrendített bizalom mielőtt ismét helyreálljon.

A mutatkozó hiány teljes fedezetet talál a tartalék-alapból, a betevőknek pedig az alapszabályok határozatai értelmében kifizetik a felmondott betét. Az igazgatóság tagjai ezenfelül 200.000 frtot írtak alá, hogy a tömeges felmondásnak eleget tehessenek. Szóval az igazgatóság mindent megtesz, hogy a közönség semminemű kárt se szenvedjen.

Ott tehát, ahol a legrégebb újvidéki pénzüntézet régi jó hírnevéről van szó, a hol az igazgatóság tagjai — a legelőkelőbb, legvagyonosabb polgárok — még vagyoniilag is teljes felelősséget vállalnak, nincs oka a közönségnek, hogy bizalmát megvonja.

Egyöbkként a következő nyilatkozat jelent meg a lapokban.

Nyilatkozat.

Alulírottak, mint az újvidéki takarékpénztár igazgatósági tagjai és felügyelő bizottsági tagjai, ezenem kinyilatkoztatjuk, miszerint intézetünk könyvelője Weisz Vilmos megszökése folytán támadt zavarok és rendetlenségek miatt a még el nem készült évi mérleg elkészítéséről gondoskodunk s e munkálatok folyamában vannak.

Ezen munkálatok befejezéséig a közgyűlést, mely f. évi február 26-ára volt kitűzve, kénytelenek vagyunk elhalasztani olyké, hogy azt az alapszabályszerű időn belül össze fogjuk hívni.

Miután azonban különösen betevőkönzéségünk a jelzett zavarok folytán bizalmatlankodva, esetleg nagyobb tömegekben fogná betéjtét kivenni akarni: ennek következtében (mert anyai készpénzt készletben tartani nem lehet) elhatároztuk, hogy alulírottak, mint ez intézet igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjai, saját aláírásainkra 200 (kétszáz) ezer forintot fogunk biztosítani, illetve szükség esetére beszerezni, hogy a jelentkező betevők igényeinek megfelelhessünk.

Ehhez néhány napi türelmet és a közönség bizalmát kérjük.

Ujvidék, 1899. február 19-én. Rohonyi Gyula, Dietzgen Imre, Szalay Lajos, Winkle Károly, Menráth József, Sevin Lajos, Adámovich Sándor, Molnár György, Herger Agoston, Grossinger János, Wagner Mihály, Balla István, Alf. Winkle István, Ertl Ignác, Rössler Albert.

Színház.

Február 18-án, szombaton Guinburg „A negyven éves kis leány” című bohózat került színpa. A cimszerepet Kantay Teréz kitünően alakította. A közönség majdnem nevetőgördéseket kapott pompás mókáitól. Nógrádiné, Hevesy és Bátoros szintén igen jól játszottak. Kár, hogy alig voltak a színházban.

Február 19-én vasárnap délután az elpusztíthatlan *Gésztót*, este pedig ifj. Polgár Károlynak „*A hét Kohn*” című főcselekményét játszották néhány ember előtt.

Február 20-án hétfőn Ibsen „*Nórjáa*” került színre Nógrády né jütalomjátékául. Nógrády né a címszerepet adta, úgy, ahogy csakis ő szokott alakítani. Első megjelenésekor pompás babérokörorú nyújtottak fel neki. Egész este ovációknak a tárgyá volt. Ez este lépett fel általános örömrre Tóvölgyi Margit először betegsége után.

Február 21-én, kedden „*Lili*” került színre Pálffy Nimával a címszerepben. Bájosabb Lilit még elgondolni is bajos. Szó nagyon fess és jó Plainchard volt.

Csarnok.

Vak a kiállítás.*

(Milléniumi emléék.)

Debreczeni Kis András bácsi husz esztendeje vak már mind a két szemére. Mióta a szemvilágát elveszítette, kétszer se mozdult ki Nagypéterfia-utcai portájáról. Van egy diákiskolákat járt fia, Mihály, az viszi a gazdálkodást, az jár ki a tanyára; felesége meg Inli a szolgáló vezetik otthon a háztartást.

András bácsinak nincs egyéb dolga, mint hogy kerekkes székében kiül a tornácra s pipázik. Nem látja ugyan a füstjét, de érzi a szagát, megcsipi a lé a nyelvét. Ez neki elég élvezet. Mikor dőlőtájban hallja, hogy jönnek a gyerekek az iskolából, bekurjantja valamelyiket s elolvastatja vele az újságot.

Mikor az újságot is tudja már, a pipa se esik jól, az ebéd sincs még készen, sétákat rendez a tornácra. Eltolja magát a kerekkes székben a kis kaputól a kamarrúg, a mi husz lépésnyi ut; akkor kikél a székéből, megfordítja, tapogatózva visszaül belé, s megint visszagurítja a kis-kapuig. Ez nagyon tizedző mulatság. Kár, hogy anyjok haragszik érte, mert a két kerék mind felvágja a tornác szépen kitesztott, sárga agyaggal beeresztett földjét, sőt néha még a meszet is lesurolja a falról.

— Eredj ki sétálni a Nagy-Erdőre — zörög ilyenkor anyjok.

— Megyek én csak gyere, vezess!

— Erek is én rá arra.

— Hát akkor éj rá a tornácztapasztra.

András bácsi idylly esendes vidámságát nagyon felzavarta legutóbb a millénium. Alig várta naponként az újságot s uram becsá, kenyérdagasztás mellől is előkiabálja az anyjukot, olvassa el neki, mi történt Budapesten? Király beszédek, herezegek, nagy urak, idegen nációk járása-kelése a kiállítás. Hunyadi Mátyás könyvei, a szent királyok kincsei, ezer esztendő esodái ott vannak egy halomban remekszép palotákban. Messze-idegen országokból haza hozott drágaságok, százezreket érő fogycerek, ékszerek összegyűjtve, a miket Európahírű magyar vitézek és királyok viseltek valaha. Aztán ott vannak a drága kincsénél drágább hazai iparcikkok, gépek, amik mutatják, hogy Magyarország nemcsak volt, hanem van is, lesz is, ha Isten engedi, új ezer esztendeig. Itt van az a sok könyv, a mit magyar embert irt, ott van az areképe annak a szegény jó Csokonainak is, a ki éhen-szomjan poétázott Debreczennek bánatban, örömben s magyar mert lenni a képzelgő filhellének gyerekseregében.

— Hej, anyjuk, csak egy napra jönn meg a szemem világá, hogy azt a sok dicsőséget, sok drágaságot megnézhetném. Aztán örömetest halnék meg.

— Ne epezd magad ilyesmiért, édes

örögem. Majd megtudjuk az újságból elmondják, a kik látták.

— Mégsem olyan az, mintha maga nézi meg az ember. Jó is nektek, a kik láttok.

Azon az éjszakán nem tudott aludni az öreg. Mikor hajnal felé halotta, hogy fia, Mihály felébredt, elkezdte sóhajtozni.

— Mi baja, édes apám!

— Mi bajom? nem látok. Nem elég az?

— Látunk mi helyette, édes apám.

— Éppen azt akarom mondani, fiam.

— Mit?

— Vigyél fel engem Budapestre. Megnézzük a kiállást.

— Ott se lát abból édes apám többet, mint a mit az újságból itthon olvassunk.

— Majd látsz te fiam, és megmondod mindennütt, mi van. Legalább ott jártam én is.

— De kinevetik édes apámat, hogy vak létere elment kiállást nézni.

— Nem bánom én. Bolond ember neveti a más baját. Telik még tán egy tinó ára erre is?

Addig macakskodott András bácsi, míg fia felesége belé nem egyeztek az utazásba. Szépen megmosdatták, megborotválták. Ráadták az új fekete magyar rubáját, széles karimájú kerek debreczeni kalapot nyomtak a fejébe, új kordovány eszmat huztak a lábára. Násznapnak elmechetett volna, úgy rendbe szedték a nagy utra. Mihály is kiöltözött magyarosan, de egy cifra tulipános szürts is a nyakába akasztott, jó lesz az az öregnek, ha hideg találna lenni.

Feljöttek a kiállításba. Miska kézen fogva vezette az apját a homokos utakon. Néhol észrevették, hogy vak az öreg s derekasan megéjeneztek. Meg is érdemelte. Micsoda forró tiszta magyar szive lehet annak, a kit semmi testi akadály vissza nem tarthatott attól, hogy őseinek kincseit sorra járja az örvendőkkel egy levegőt szívjon, s csak a szóból, a zugásból a szeretetnek, tisztelnek egy-egy éljenszából tudja meg, hogy most körülte az ezeréves Magyarországi ünnepe.

Mire a történelmi csarnokhoz értek, egész tömeg nyomult a két ezívis után, bámulva, lelkesedve a szokatlan látogatón. Vak a kiállítás! aki a fia szemével lát, meg talán a saját, egyszerű, becsületos magyar szívével.

— Ez itt Vajda-Hunyad vára, édes apám.

— Láttam, fiam, honvédkoromban. Menjünk be. Sok szép minden van itt. ugy-e?

— Gyönyörű Hunyadi-kincsek. Ez itt Hunyadi Janos kardja, a melylyel Nándorfehérvárt felszabadította.

— Szép kard, szent kard, - s megapogatta az öreg.

— Ez meg Kapisztrán János kereszttesbotja.

— Hol van? hol van? — és kapkodott utána a kezével. Az ör könybe lábadt szemmel fordult fölé.

— Mutasd! Kálvinista vagyok, de azt a keresztet megcsókolom, — s ráczuppanott a kopott éreze.

Mihálynak könybe lábadt a szeme. Megcsókolta ő is. Megcsókolta mindenki, a ki ott állt. A lelkesedés ragadós betegsége.

Akármerre fordultak, akármit néztek, a tömeg mindenütt kitért nekik. Eljenzés, kérdezősködés, süttögés kísérte őket lépten-nyomón. Olyan becsületet vallott a jó öreg, alig bírta hordozni, rogyadozott alatta.

Akik láttuk, mindnyájan éreztük, hogy az a sokat emlegetett, láthatatlan „magyar génius” közöttünk szálldogál és mint a villámfolyam, játszik ideinkben.

Közgazdaság.

Enyhe és hideg telek.

Azt mondja a magyar közmondás, hogy a „farkas ne eszi meg a telet”. Attól félünk, hogy az 1899-iki rendkívül enyhe télre hideg tavasz fog következni, mely fagyával leperzseli a fák fakadó rügyeit, a vetéseket első, zsenge hajtásait. Öreg, ősz emberek, akiknek az évek hosszu sorozata maradt hátuk mögött, nem emlékeznek, hogy ilyen gyenge tele lett volna Magyarországnak, mint a mostania. Hópehely nem hull az égből, mely betakarná szép fehér szemfödőjével a mezőt, az erdőt; jégvirágokat nem rajzol, az éjszaka ablakainkra s a folyók, tavak fölületet nem borítja be a tömörre vált viznek jégpánczéla. Mintha márczius enyhe fuvalmát éreznők sőt már ibolya is saradzik némely vidéken a bokrok tövében.

A maihoz hasonló, de azért mégsem volt ily enyhe az 1865–66-iki tél. Am ennek is megadta a magyar gazda az árát. Május havában olyan országos fagy következett, mely elpusztított minden vetést. Ehhez a csapáshoz járult az ugyanazon évben lefolyt osztrák-porosz háború, majd pedig a kölera, mely talán több áldozatot követelt magának, mint a harc fegyverei.

Azt állítják a tudósok, hogy évről-évre hül a föld s mindig hidegebb lesz a föld rétege s a bennünket körülvevő levegő. A tapasztalat azonban ellentmond ennek az állításnak. Hiszen milyen erős telek voltak régebben. Például az 1788-iki tél már október 10-én oly erős volt, hogy a gyümölcsfák és szőlőtőkék Németországban, de különösen Berlin környékén, már október közepé táján megfagytak. Az 1709-iki év január 8-ik napján (Szent Szeverin napja) pedig zérus alatt 55 Réámur volt a hideg, ami Eihrenheit szerint 90 foknak felel meg.

1716-ban — az *Illustrierte Landwirthschaftliche Zeitung* egy feljegyzése szerint — a hidegség Fahrenheit szerint 107 fokot ért el és tizenhárom évre rá: 1729-ben még márczius havában is be voltak fagyva a kutak, Berlin és más német városok utcáin; a Müggel-tó jege pedig csak ápril havában olvadt fel nagy nehezen. E borszasztó télen az emberek a vizszüké miatt sokat szenvedtek és a tűzifa ára is roppant magasra szökött.

1731-ben rettenetes hidegség uralkodott. Egy krónikás azt állítja, hogy e télen a bor az Ur vasaorjánál a kehelybetöltés alkalmával — megfagyott . . .

Mindez azonban — mondja krónikás — csekélység volt az 1739–40-iki téhez. E télen Szent Mihály napjától, tehát szeptember végétől, július 13-áig tartott a fagy s 102 Fahrenheit-fok a napirenden volt. Hazánkat is megviselte ez a tél; a nagy hó elborította az utakat és em azt a közlekedés szüntelt. Az erdőkből csak a legnagyobb erőmegfeszítés mellett és életveszedelem közl lehetett tűzifát a falvakba szállítani. A farkasok oly vakmerők lettek, hogy csapatosan törtek be a községekbe, nagy kárt okozva a lábas jószágban.

Hogy milyen rettenetes hidegség uralkodott az 1730–40-iki télen, mutatja az, hogy a borszesz-hőmérőben egész a golyóig süllyedt a folyadék s megfagyva, szétrepesztette azt; a sűrű hideg levegőben az ajtókon levő esengők hangja harangozáshoz hasonlított s a husz láb magasságából lebozsátott vizesep megfagyva ért a földre.

Erdokes az a feljegyzés is, amely szerint Lebus környékén oly mélyen be volt fagyva a föld, hogy a falokat nem lehetett eltemetni és Altmeknél a kővér földben több lábnyi széles repedések mutatkoztak. A mezőre kibocsátott szarvasmarhát 1740-ben, május elején, megbírta a jég s Potsdam meg Spandau közl

*) Mutatvány Zempléni „Kis Emberek” című saját levélkönyvéből.

még április havában is jégen közlekedtek az emberek.

Magyarországon szintén számos abnormális tél volt a XVIII. században ép úgy, mint a mostaniban. Voltak telek, amikor a madarak röptükben megfagyva, élettelenül estek le a földre. Előfordultak viszont olyan telek is, amelyek nem éppen a rettenetes hidegség, mint inkább vízbőségük által tűntek ki.

Abnormális telek voltak az 1752, 1754, 1775, 1783, 1789, 1795 és 1799-ik években. 1775-ben február 17-én a Duna vizállása elérte a 18 lábat. Pesten, Budán és Ó-Budán a Duna vize kiöntött és az utcákon csónakkal közlekedtek az emberek.

1795-ben különösen Német- és Franciaországban volt szigorú tél. A Rajna oly keményen befagyott, hogy a francia hadseregnek egy nehéz lovasokból és gyalogságból álló csapata, ágyúival és társzereivel átvonulhatott azon, hogy Pandern szigetét megszállja. Innen, három királyok napján, fogosikorgató hidegben, Simonyi Elek, a 32-ik (Mária Terézia) gyalogezred egyik derék kapitánya heves küzdelem után kiverte a francziákat, akik a befagyott folyamon gyorsan visszavonultak Waal mögé.

Roppant szeszélyes volt az 1812-iki tél. Január hava (az utolsó két napot kivéve, amelyek egyikén a hideg 17 fokra hágott) gyenge volt; áprilisban ellenben oly hideg uralkodott, hogy az északra fekvő házaknál, a többek közt Pozsonyban is, a vizes hordókban 2—3 hüvelyknyi jégvért képződött.

Az 1827-iki tél enyhése és vízbőségé által tűnt ki.

Az 1812-iki telet a legjobban megcsínyítették azok a magyar katonák, akik Oroszországban a megfigyelő hadsereghez voltak beosztva. A 32-ik gyalogezred is volt. Ennek az ezrednek a története azt mondja, hogy a hidegség néha elérte a 26 fokot és a tetrészéket megfagyása a már elrongyolt ruházat következtében ijesztő mérvet értett. Mikor a 32-ik gyalogezred Prágába bevonult, 780 emero hiányzott, kiknek legnagyobb részét a nagy hidegség emésztette el.

Az 1829—30 iki tél november 11-ikén, Szent-Márton napján köszöntött be Magyarországon. E télen a Duna 101 napon át bevált fagyva és a jégpáncél oly erős volt, hogy a legnehezebb szekerekkel egész bátran közlekedhettek Pest és Buda közt. Országszerte nagy havazások is voltak.

Az 1836-iki tél is nagyon enyhe volt. Áprilisban kizsendült már a vetés, kifellek a rózsák, de azután májusban olyan fagy következett, hogy elpusztította a gazdák minden reményét. 1837—38-ban olyan tél volt a fővárosba, hogy kivált a budai oldalon az alacsonyabb házakat úgy ásták ki a hófúvatagokból.

Az 1848—49-ben január 5-én, ép akkor, mikor az osztrákok első és második hadteste meg a tartalékseregek Pestre bevonultak, volt a legnagyobb hidegség, mely másnap, három királyok napján érte el a tetőpontját.

Szigoru tél volt még 1863—64-ben. A Duna jég símára befagyott, úgy hogy a legnehezebb szekerek közlekedhettek rajta. Pest és Buda lakói számtalan népünnepélyt rendeztek a jégen, a diák-gyerekek pedig lekorcsolyáztak egész Promontorjig és a Kis-Dunán Soroksárig. Erzsébetfalva abban az időben nem létezett és csak egy-két ház (a Balogh-csárda, Gránérház) állt immitt amott. 1870-iki tél is szigorú volt.

Az 1879—80-iki tél szintén megérdemli az abnormális telek közé való sorozást. Ebben az évben rengeteg sok hó esett és a Dunán 30 napig állt a jég, a téli mulatságoknak a Duna jégpáncélján nem volt se vége, se hoseza. Tíz évre rá

is szigorú tél következett: 1890—91-ben Szent József napjáig állt a jég. Délután fél 3 óraker a hatalmas jégpáncél megindult, gyönyörű látványt nyújtva a parton összegyülekezett, ezer meg ezerre menő kíváncsiaknak.

Az 1896—97-iki hosszú ideig tartó esőzés és nedves ködből állt. Február 1-én végre igazi téli idő következett. Ebben az évben január 27-én volt — a chicagói meteorológiai intézet jelentése szerint — a leghidegebb nap Amerikán. A fokmérő St. Paulban 35. Medicine Lodgeban pedig — ami szinte hihetetlen — 48 fokon állott zéro alatt.

Általában a tapasztalat azt mutatja, hogy az enyhe telek a tavaszi hónapokban öntik ki mérgeiket, elpusztítva a földnek termését a gazda reményét. Ne adja az isten, hogy ez most is bekövetkezzék. A magyar gazdák ugy is sok csapással látogalja meg a gondviselés. Talán már megélelhetné mostohaságát.

A tejjgazdaság ügye Svéd-, Észak-Németország- és Dániában

Tanulmányuti jegyzetei nyomán

Leír: Kerekes Lajos.

A borju nevelésre nagy súlyt fektetnek és nemcsak a gazdaságbeli tehenek után nevelnek fel borjúkat, hanem vásárolt és jó tejelő tehenek utódát is. Vásárlás esetén a vásárolt borjút először langyos azután hideg vízben megmossák s 6 héttig vizsgálat alatt tartják.*) Lefelezett tejjel és erőtakarmánnyal táplálják.

Úgy az idegen, mint a saját tehenének borjait is lemosatásukkor 2% -os lisol oldattal kenetnek be**).

Az itt nevelt állatok s általában a legtöbb nyugati fajta tehenek forszírozott javítása beigazolta azon állítást, hogy mentől jobban tökéletesedik és nemesedik valamely állatfaj, annál fogékonyabb a betegségekre s több új betegségnek melegágya az ily állatfaj. E faj állatnak a legnagyobb baja, hogy nagyon hajlandó a tuberkulózisra, mi a tejjüket fogyasztó emberre is veszélyes.

A társaság gazdasági intézősége, hogy az egészséges tehenek és a tejet fogyasztó embereket a fertőzésről megóvja, a gazdaság egy távoli pontján külön a fertőzött tehenek számára és külön a vizsgálat alatt álló teheneknek istállót építtetett. E teheneknek teje egészen más elbánásban részesül, mint az egészséges tehenek teje.

A vizsgálat alatt álló tehenek hőmérsékét megméri, azután tuberkulinel beolják. Ha a beoltás után 8 óra múlva a rendes 37—38 C° hőmérsék nagyobb 2—3 1/2 C° emelkedését tapasztalják, vagyis a tehen reagált az oltásra, akkor inffiálttnak állítják. E teheneket aztan a fertőzött tehenek istállójába állítják, hol azok 2 évig naponként 300 gr. mennyiségű calcium bisulfittal oltatnak be, azon czélból, hogy a baktériumos tüdőrészt beburkoltassék. A két év elmúltával újolag megvizsgálják, ha reagál-e még az oltásra, ha igen; úgy lebunkózzák, ha nem; úgy az egészséges tehenek közé állítják.

*) Ez igen ólos dolog.

**) Így szokott az okos és bölölköző gazda a ragadós betegségek behatolása ellen védekezni.

A gyanus, vagy fertőzött tehenektől származott borjuk anyjukat nem szóják, hanem még a kolostrumot is egészséges tehenektől kapják, természetesen kifejt állapotban.

A többi egészséges teheneket sem engedik szoptatni, hanem kifejtve kapják a borjuk a táplálásukra szükséges mennyiségű tejet.

A fertőzött és vizsgálat alatt álló tehenek tejéből vaját készítenekek, de a tejet felelés előtt pasteurizálják, aztan felezik s így köpülnek a tejszínből vaját.

Naponként 3-szor tejenek, mi tekintve azt, hogy háromszori fejésnél a lőgyimrigyek jobban izgattatnak, mint a kétszeri fejésnél, nagyobb elvállasztásra képesítettek; tehát gazdaságosabb.

Úgy az egészséges, mint a fertőzött tehen tejt a birtok középpontján elhelyezett tejgyárba szállítják feldolgozás végett.

A tejgyár egyike Európa legszebb ilyenmű alkotásainak. Épen azért, mivel a tejgyárat felállító társaság mintát akart ezzel bemutatni, egyesítve van benne mindaz, mit a modern tejfeldolgozás csinban és czélzserűségben kívánni csak tud. A berendezés leírásáról csak általánosságba óhajtok szólni hogy hosszadalmis ne legyenek.

Azon pillanattól, hogy a tej a tejfartányba felöntetett, pasteurizáló készüléken, felező gépen önműködőleg megy keresztül. Innen gőzhajtotta elevátor szállítja a tejszint a köpülőbe, természetes, hogy először a hűtőre a lefelezett tejet pedig a tejes kannába. Tehát a tejjhez emberi kéz és erő nem nyúl egész a vajkiválásig; minden gép véggez. Gőzfejlesztő és gőzhajtógép működik mindenütt.

A gép eszközi az istállók vízvezetékének hajtását is. Vajukat Angliába szállítják s 1 korona 50—70 óreért edják (1.05—1.20 frt).

A tejgyár helységei keramittal vannak padlózva s a falait mindenütt majolika porcellán borítja, mig sajátelieség aszfaltírozva van. Jelenleg azonban sajtot nem készítenek.

Sem Németország sem Dánia, sem Svédország egyetlen tejjgazdaságában sem láttam oly egyszerű berendezést mint itt. A mit pedig minden tejjgazdaság nélkülöz, t. i. a fürdőt, az itt megvan. A gőzfejlesztővel összeköttetésben áll s úgy gőzre, mint meleg és hideg fürdőre be van rendezve a tejjgazdasági munkások számára, kötelességük minden héten legalább egyszer megfürdőniük.

Úgy a tejjgazdasági, mint egyéb munkások családonként a gazdaság különböző pontjain egy család számára épült kis svéd pavillonokban vannak elhelyezve. E lakásoknak igen csinos vonzó külsejük van s eltérőleg a mi nyomoruságos cselemlakásainktól, világos, száraz és csinos, virágos kerttel övezett. Azért vannak így külön-külön elhelyezve az egyes családok, a gazdasági intéző mondasával élve: ahogy az asszonyok ne perlekedhessenek. Úgy látszik a Svéd menyecskéknak is fel van a nyelvük vágva. Azt hiszem, hogy ko-

molyabb indok is vezethette az ily intézkedést.

A nőtlen munkások többnyire tejjgazdaságiak, benn a gyár emeletjén bírnak egy egy szobát, mely példás tisztasággal és egyszerűséggel párosult kényelemmel és kellemmel van berendezve. E munkások számára közös ebédlőben teritnek s az intézet kosztolja őket, Különösen nagy súlyt fektetnek a Svédok előtt nagy fontossággal bíró illemszabályokra s erre e munkásokat rendszeresen oktatják is.

Az intézett tejjgazdasági munkásai számára az intézet kezelésében lakarektárjuk is van, melybe, ha a munkás 10 koronát tesz, az intézet a sajátjából 30 koronát csatol a betett összeghez 20 év múlva a kamatokkal együtt 1500 koronára gyarapodhatik a munkások vagyona. A gépgyári munkások nyugdíjat huznak.

E gazdaság úgy a stokholmi, mint a külső tej- és mezőgazdasági munkásai számára sanatoriumot rendezett be egy gyönyörű hegyoldalon, hová a tüdő-betegek szállítatnak. Ha családostól mennek a sanatoriumba, akkor az intézet teljes tartást és ruházatot ad a családoknak, ha ellenben csak a megbetegedett munkás nyer elhelyezést, akkor a családjáról pénzzáraróssággal gondoskodnak, míg a családfő teljes ellátást, ruházatot és orvosi segílyt kap a sanatoriumban.

A Gazdaságban két elemi iskola osztja a cultura áldásait a munkások gyermekeinek, egyik a fiúk, másik a lányok számára. Ez iskolák slójd munka tanítással vannak egybekapcsolva.

Irodalom.

— *Jósolás a kézből.* Szenzációs irodalmi esemény az a munka, a mely most hagyta el a fővárosban a sajtót ifj. Lónyai Sándorné, Lónyai Sándor orsz. képviselő neje, a ki nek megjelenése az irodalomban méltó fel-tünést keltett, ez alatt a czim alatt nagybecsű művet írt; a jósolás a kézből a kéz vonásaiól von le következtetéseket a szívre, a jellemre, a gondolkodásra, szóval az emberre. Hisz a kéz — mint a munka szerzője elmondja — minden időben az erő s a hatalom szinboluma volt; a régieknél a közvetítő az ember s az ég a föld s az alvilági lelkék között. A tudománya is légi: a chaldeusok s a héberek, akik miszlikus s érzéleteleti tanokért rajongtak, már hajdanán megbecsülték ez értékét. Ez a mű tárgya, a mely még a frenologia, a graphologia a fizionomia s más miszlikus tudományról is tartal. z frappánsan eredeti, szellemes ötleteket. Szóval olyan „chef d'oeuvre“ az egész kötet, melyet tán csak az izlés megfinomodott kiváltságosainak szabadna a kezébe adni . . . Az a most pedig, melylyel ifj. Lónyai Sándorné az anyagát feldolgozza, egyezzen elregező. Az elvont, hypertranszcendentalis ideák közül csakugy szikráznak a merész ötletek, a pütoreszk megjegyzések, az édesen graciózus sóhajok, melyekből kimosolyog az asszonyi lélek minden varázsa. Néha mintha kissé hamiskás volna a komolykodása, de általánosságban a meggyőződésének ad benne kifejezést. Az egész munka finom kedves filozofismáival olyan exofikus hatású, akár csak egy régi, aranyos díszű, de mégis lehellekkönyű brüszszi csipke. Különösen az a nagy siker, a mely a Jósolás a kézből című könyvet már a megjelenés első óráiban a napisajtóban követte, tájékoztatól ad az értékéről. A Jósolás a kézből a szenzációs műhöz méltó gondal s fényvel a Sachs és Pollák budapesti könyvkiadó cég kiadásában (VI., Andrássy út 37. sz.) került a könyvpiacra, famentes papíron, művészi kivitelű, szines szilizált ezüstlappal, nagy 8 alakban. Kapható minden hazai könyvkereskedésben 1 fit bolla áron.

Felios szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.
Kiadó-tulajdonos: **Oblát Károly.**

Kiadó lakás.

A völgy-utcában, egy új házban

csinos lakás kiadó

A lakás áll 3 utcaiz, egy udvari szobából, éléskamra, külön padlás és pinczéből.

Bővebbet

a **„Özfürdőben.**

Felhívás

az összes

Gyomor és alhasi bántalmakban szenvedőkhöz:

Máj Vese Hólyag Aranyér

Hatásában páratlan!

Paula-viz

A jelenkor szenzációs gyógyvize.

Magyarádi „P A U L A” gyógyforrás részvénytársaság

Budapest, VII. Erzsébet-körut 58.

Főraktár: Engel & Goldstein nagykereskedésében Zomborban.

HOFF malátakészítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészségí itala.

Általános elyengüléssel, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mellé gyomor bántalmaknál, nemkülönbén a lábadozóknak legjobban bevált legjobb ízű erősítő szere. Egy palack ár. 75 kr. — Öt palack bérmen.ve 3.75 kr.

Tíz éve, vagy már nagyobb idő óta használom az Ön malátá c egészségí övét és egyéb malátá készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek elsegémek visszaadtak az egészségem.

Büger, Bécs, Hofmüllgasse.

Hoff János

sűrített maláta kivonata.

Tüdőbajoknál jó elhárító, uszmól idült köhögéssel; öleg a gyermek lézés szerveinek megbetegedésénél a legjobb megelőző mazzalék. Ize nagyon kellemes. Egy üveg ára 1 fit. — Öt üveg bérmeníve 5 fit.

Maláta kivonat készítményei valóbar jó éh- h- és szed. Köhöl- e- b-át, nő- 5 üveg maláta kivonata, 1 fit. m-ll- esekel d-és- 2/3 zacskó maláta kivonattal mellézekül.

F. cher G. őrnagy N.-Várad.

Hoff János

maláta egészségí csokoládéja.

Gyengeségnél, vérszegénység-él, idegességnél, általanságnál étvagyatlanságnál különösen bevált. Reod- kívül jó ízű és láptól Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 fit.

Maláta csokoládé a legki- ön- b- a- mit ismerok Ezen ké- bens- itale- edült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, s- k- nál- és- általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmaz- mazom.

Dr. Nicolai orvos, Tr- chel

Hoff János

maláta-kivonat mellécsokorkái.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyátlkásodásnál, öleg láptól huzatnál előtérhelni hatású. A valódi maláta mellécsokorkáket emésztési zavar nélkül tessz és szedni merésében lehet használni. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Godálatos volt maláta kivonattal mellécsokorkák hatású makias köhögés- em- l- t-.

Zedlitz-Naukirch lovag, Waldenburg, Csakóka határ- azon- kolozs- en- és- a- l- m- t- k- s- b- a- n- t- k- t- t- m- n- s- e- g- z- t- e- n- e- k. — B- u- ch- p- ö- b- ö- z- s- W- a- n- s- c- h- i- z- z

Raktár Zomborban: Gallé E. örök. Temesváry János, Tórczy István, Schvare Emil
gyógyszertársában: Weidinger S. és Zs. ke- es- t- l- e- s- é- n- e- n.

Magyarországi kizárólagos főraktár **Török József** gyógyszer-tára Budapest király u. 12.

közletmények árjegyzése, ingyen es bérmeníve.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai,

ezelőtt „**általános labdacso**k“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség melyben ezen labdacsok csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna.

Evtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszervbőkészítelő nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdacsok háziszervül ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe zavarok, májbajok, lóhíja, vertolulások, aranyer bététlen-ég** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajknál is így **sábkórnál**, idegességből származó **fejfajásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle** az „**Arany birodalmi almához**“ címzett **gyógyszertárban Bécsben, I., Sigerstrasse 15 sz. sz.** készíttelnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacso tartalmú doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, **1 frt 05** kba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldésért együtt 1 csomag **1 frt 25** kr., 2 csomag **2 frt 30** kr., 3 csomag **3 frt 35** kr., 4 csomag **4 frt 40** kr., 5 csomag **5 frt 20** kr., és 10 csomag **9 frt 20** kba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kériük **csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat** követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur! Köln, 1883. ápril hó 30-án

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadjék ez utol is a legmélyebb köszönetemet labdacsa csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlitsk Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur! Harsche, Földink mellett, 1887. szept. 12. Isten akarata volt, hogy az ön labdacsa kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért észerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mit már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Knifcz Teréz.

Mélyen tisztelt ur! Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynémém nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban már életét is meguntta, mely

egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult Legfőbb tisztelettel.

Weinzeittel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett 1893 márcz 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismétellen ker 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Golschdorf, Kolbach mellett. Szilézia 1886. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csak is az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorbaiból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü liqueur, Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/4 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/3 üveg 70 kr. **Amerikai köszvénykenőes, gyors és biztos hatásu** legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m. gerencz-agyántalom, tagszagatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20, kr.

Angol csodabalsam Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr. **Fagybalsam, Pserhofer J.-től.** Ezek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve.

1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr. „**Stoll**“-féle **Kolapraparatumok, kitünő szer gyomor és bél-betegségeknek.**

Kolla-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr, 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balsam, Pserhofer J.-től kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-szenezeneja, (prágai csöppek), Pserhofer J.-től megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenemü altesti bajok ellen kitünő háziszér. 1 üveg 22 kr, 12 üveg 2 frt.

Utítünedv, Pserhofer J.-től, egy ált. ismert háziszérkitünő hurut rekedtség görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske 50 kr, 2 üveg bérmentve 1.50

Tannochinin hajkenőes, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt. **Általános tapasz, Steubel tanártól.** Útés és szurás által okozott sebeknél mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégel 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-től Kitünő háziszér a rossz emésztés minden következményeinél u. m. főfájás szűdülés gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb, ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Póstaí megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak azok tekinthetők, melyek használati utasítása, a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik

Pserhofer J.

gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“
Wien, I. Singerstrasse 15.

Bojtosok.

Gőzseplők.
Páros czim:
Első magyar
Gőzmozgató Gépgyár
Budapest.

Megvarozásig legnagyobb és egyedüli **Gazdasági Gépgyár,** mely a garádkodásához szükséges **Összes** **Gazdasági gépeket** **gyártja.** Rendelések megfélele eldt kérik minden szakmavágo kértéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszert felvilágosítással díjmentesen szolgálatunk.

Szevekravók. Morszók.

Velőgepek. Bék.

HIRDET MÉNY

Az arany oroszlanhoz **(pokol)** ezimzett vendéglő azonnal, vagy 1899. évi május hó 1-étől több évre bébeadandó.

Tudakozódni lehet Henneberg Sándor ügyvédnél Zomborban.

Elsőrangu hazai gyártmány.